

Empowered lives.
Resilient nations.

ОГЛЯД СТАНУ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

місто Сєвєродонецьк

2019

РЕЗЮМЕ

Проведене в місті Северодонецьк оцінювання показало, що за відсутності бойових дій структура потреб у сфері безпеки змінилася: для жителів на перше місце вийшли питання безпеки на дорогах, дрібних злочинів і екологічні загрози. У місті ведеться послідовна робота щодо поліпшення ситуації з безпекою, проте вона не може бути достатньо ефективною через відсутність належної співпраці ДСНС і поліції з міською владою. Залучення місцевих жителів також залишається на незначному рівні й обмежується кількома проектами.

За останні 12 місяців поліція стала більш підзвітною громаді, люди мають можливість більше знати про її роботу, але недоліки у фінансуванні та комплектуванні позначаються на її доступності й ефективності. ДСНС також має проблеми з комунікацією.

У місті проведено роботу з підготовки до надзвичайних ситуацій, проте люди вкрай слабо поінформовані про неї та не знають, як себе вести в загрозованих ситуаціях.

Надані рекомендації містять ідеї проектів, які дозволять вести роботу щодо зниження наявних загроз і заохочувати населення до участі в програмах, спрямованих на перетворення міста Северодонецьк на більш безпечний населений пункт.

ЦІЛІ

Оцінювання місцевих проблем безпеки з погляду місцевого населення.

Оцінювання інституційної спроможності поліції та можливості надавати поліцейський сервіс.

Оцінювання інституційної спроможності ДСНС реагувати на надзвичайні ситуації.

Оцінювання ініціатив з community policing.

МЕТОДОЛОГІЯ

Для проведення оцінювання було розроблено спеціальний інструмент, питання якого ґрунтувалися на положеннях Методології оцінки спроможності ПРООН (UNDP Capacity Assessment Methodology) з урахуванням місцевих особливостей законодавства та системи управління державними органами.

Інформація збиралася під час інтерв'ю з представниками місцевої влади, жителями міста Северодонецьк, керівництвом і працівниками поліції, управління патрульної поліції, керівництвом і працівниками ДСНС. **Всього було проведено 12 глибинних інтерв'ю.**

✓ Загальний огляд ситуації з безпекою

Бойові дії вже не мають безпосереднього впливу на безпеку міста, проте **є опосередкований вплив**: у жителів залишилися побоювання загрози відновлення війни, а також значна кількість зброї та вибухонебезпечних предметів у регіоні. Мінна небезпека знаходиться на низькому рівні.

Електропостачання міста, як і всієї області, повністю залежить від Щастинської ТЕС, і тому завжди є загроза відключення електрики. Альтернативний канал постачання електрики будується нині в Кремінній. **Найбільш небезпечні ділянки міста**: недобудова біля Льодового палацу, територія центрального парку культури та відпочинку (не охороняється, не освітлюється); берег Чистого озера (покинутий і недостатньо освітлений). Освітлення значно покращилося на центральних вулицях. Двори, вулиці та внутріш-

нюквартальні ділянки освітлені набагато гірше. Вулиці Танкістів, Партизанська освітлені вкрай погано.

Проблемою, яка є визначальною для безпеки є високий рівень безробіття — відсутність зайнятості штовхає людей на нелегальні заробітки (наркотики), правопорушення, вживання спиртних напоїв і злочини.

Важливою складовою безпеки є екологія: в місті існують проблеми з каналізацією, очисні споруди знаходяться на території ПАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», який наразі не працює. Комунікації відносно збережені, але час від часу трапляються ава-

рії. На заводі «Азот» знаходиться великий накопичувач хімічних відходів, який належним чином не законсервовано, на складах зберігається велика кількість небезпечних хімічних матеріалів. Периметр території зберігся, і ведеться його охорона, однак готовність до надзвичайних ситуацій недостатня. Поруч знаходиться також ТОВ «Рубіжанський «Барвник», який зовсім покинутий. Сміття вивозиться на міський полігон, який вичерпав свої можливості, але за відсутності альтернативи продовжує використовуватися.

Загалом план дій у разі надзвичайних ситуацій існує, але під нього не виділено достатньо ресурсів, а до населення інформацію не доводять. Доступних людям маршрутів евакуації немає, відомих засобів також. Реакція на події не планується, і керівники підприємств відповідальні за евакуацію своїх співробітників.

У місті є укриття, нещодавно було здійснено громадський моніторинг їх стану. Найбільш облаштоване укриття — у тролейбусного управління (є вода і вентиляція, місця для сидіння та відпочинку). Однак найчастіше це підвальні приміщення. За результатами моніторингу була опублікована мапа притулків, але ці дані потрібно оновити.

У місті відчутні труднощі з розміщенням людей, що опинилися в біді або представників уразливих груп. Місць, куди можна влаштувати людину з інвалідністю немає; місць для тимчасового перебування людей, що опинилися без житла — теж. Також у міста немає притулку для жертв домашнього насильства.

✓ Робота поліції

Місцеві жителі відзначають, що останнім часом освітлення вулиць міста покращилося. Водночас зросла кількість автомобілів у місті та погіршилася поведінка водіїв на дорозі, зросла кількість аварій. За 9 місяців 2019 року в місті сталося 45 ДТП, в яких постраждало 48 осіб і загинуло двоє. За водіння в нетверезому стані було при-тягнуто до відповідальності 180 осіб.

Серед проблем також є: не-санкціонована торгівля алкоголем і наркотиками; шахрайство, особливо щодо людей старшого віку; дрібне хуліганство (у районах малосімейних гуртожитків на початку вулиці Курчатова, на вулиці Молодіжній). Також небезпечним є селище Борівське, де злочинність пов'язана з наркобізнесом.

У місті встановлено 90 камер, без можливості ідентифікації особи або авто. Поліції потрібно не менш ніж 5 смарт-камер на ключових дорогах, щоб мати можливість відстежувати в'їзд і виїзд.

Поліції зараз доволі складно взаємодіяти з міською владою, оскільки міський голова працює нерегулярно, міська рада висловлює йому недовіру, а він поновлюється через суд. Відсутній пророблений план, програма, стратегія безпеки міста, проте співпраця дозволила відремонтувати поліцейську станцію в центрі міста. Щоб зробити поліцію більш доступною, потрібні кнопки екстреного виклику поліції в публічних місцях.

У штаті Северодонецького відділу поліції наразі 168 посад. Некомплект становить 30 осіб (14%). Найбільший некомплект у слідчому відділі (30%). Штат Управління патрульної поліції Северодонецьк-Лисичанськ-Рубіжне становить 450

осіб, а некомплект — 30 осіб. Одночасно 12 патрулів виїжджає на обслуговування трьох міст — Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ (більше 90 км), причому управління патрульної поліції знаходиться в Лисичанську.

До поліції міста Северодонецьк за 9 місяців 2019 року надійшло 21 171 повідомлень громадян

У місті працює дві слідчо-оперативні групи та група спеціального реагування на випадки домашнього насильства «ПОЛІНА» (з 17.09.2019 року — на постійні основі). Крім роботи патрульної поліції ведеться піше патрулювання спільно з військовослужбовцями Національної гвардії України, але кількість патрулів є недостатньою. Середній час прибуття патрульних на виклик становить 6–7 хв, слідчо-оперативної групи — 15 хв.

Основне навантаження на поліцію — це виклики на випадки домашнього насильства; порушення правил дорожнього руху; пошук зниклих дітей (займає багато ресурсу) та шахрайство (з банківськими картками, обмінами, купівлею товарів в Інтернеті, телефонне). У патрульних є тільки одна точка вимірювання швидкісного режиму

(між м. Рубіжне та м. Северодонецьк), що не дозволяє ефективно запобігати ДТП, пов'язаних із цим порушенням.

Значні труднощі для реагування поліції викликають селища Борівське, Серово, Метьюлкіне, Воеводино, в яких розташовуються дачні ділянки з тимчасовим проживанням людей. У них часто відбуваються крадіжки. А також селище Боброво, яке знаходиться на віддалі і в якому проживає 300 осіб. Загалом у селищах є проблема з дільничними, через додаткове навантаження вони туди не доїжджають. У Боброво виділена кімната для дільничного. Найчастіші злочини в цьому населеному пункті — незаконна рубка дерев, крадіжки металу, сімейне насильство. У селищах немає патрулювання, туди спрямовують рейди — найчастіше на макові і конопляні посіви.

Взаємодія з громадою йде важко, багато громадських організацій конкурують між собою. Звіт поліції перед громадою робиться щодва місяці та відкрито публікується на сайті. Взаємодія з ОСББ налагоджується складно через їхні внутрішні конфлікти. У поліції

Северодонецька є програми взаємодії з населенням. Наприклад, програма «Стоп наркотик», яка реалізується за підтримки благодійного фонду «Карітас України». Ведеться просвітницька робота серед підлітків і молоді: у 2018 році проведено 38 зустрічей. Патрульна поліція активно працює в школах з попередження булінгу, проводяться заходи «Кава з копом», «Тонка синя лінія» та інші зустрічі. Також у рамках проекту з громадською організацією ремонтується опорний пункт поліції, де буде працювати дільничний офіцер поліції.

Серед потреб поліції: необхідність у навчанні навичкам надання первинної медичної допомоги, тренінги з комунікації та деескалації конфліктів, тренінги зі взаємодії з громадою, по роботі з конфліктними групами і з особливостей спілкування з етнічними групами. Є необхідність в автомобілях, паливі для конвойних автомобілів.

Потрібні також:

- > цифрові радіостанції;
- > бензогенератор;
- > оргтехніка та витратні матеріали для офісу;
- > меблі;
- > ремонт чергової частини і кабінетів;
- > кімната для проведення допитів.

Поліцейські потребують індивідуальні аптечки. Для спостереження в процесі попередження і розслідування крадіжок на дачних ділянках та інших спеціальних операцій потрібен тепловізор — прилад нічного бачення.

Управління патрульної поліція потребує нове (більше) приміщення, відеореєстратори та засоби зв'язку. Також не вистачає бронезильтів. Патрульні потребують приміщення та ресурси для проведення службової, фізичної та військової підготовки.

✓ Робота ДСНС

Северодонецьк обслуговує ДПРЧ-35. На думку населення, ДСНС добре справляється з викликами, які стоять перед службою, але необхідно істотно поліпшити роботу з профілактики: не тільки зачищати міський простір від потенційно небезпечних предметів, а й інформувати населення про загрози та правила поведінки. На сьогодні відсутнє своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації. Наприклад, нещодавно на «АЗОТі» відбувся інцидент з викидом аміаку, про який людей інформували з великим запізненням.

У 2018–2019 роках місцева влада передала ДСНС пожежні рукави, машини та крани. Є план дій ДСНС, і навіть проводяться навчання. Ролі узгоджені, виділені ресурси в резерві. Визначені маршрути евакуації. Засоби евакуації надають комерційні

організації. Сама система оповіщення працює, але інформації про те, що робити немає — люди не знають як реагувати. Раніше використовували дротове радіо, зараз немає такого каналу взагалі. В установах є стенди з протипожежними предметами. Доступних аптек немає, доступних первинних засобів гасіння для населення — також.

Серед проблем, з якими стикається ДСНС — відсутність приміщення для розміщення управління ДСНС у місті. Також відсутні обладнані рятувальні пости в місцях відпочинку на воді.

Комунікація з громадою побудована вкрай слабо: ДСНС нерегулярно звітує перед жителями, постійних програм взаємодії немає. Іноді проводяться тематичні зустрічі — в кризовому медіа-центрі або по школах. Регулярні зведення про надзвичайні події ведуться в мережі «Facebook», сайт містить застарілі дані, датовані 2016 роком.

✓ Солідарність громади

Знають одне одного частіше за все тільки люди старшого покоління, тому що їх розселяли відповідно до місця роботи. Є кілька ініціативних груп, доволі невеликих, які збираються для проведення спільних заходів. Наприклад, «Кращий двір міста» — вельми організоване співтовариство мешканців, які доглядають за своїм двором. У 2019 році люди об'єднувалися проти ліквідації посади шкільних медсестер. Кілька сотень людей підписали електронну петицію. Однак загальний рівень згуртованості невисокий.

ВИСНОВКИ

- Бойові дії не впливають на безпеку в місті вже тривалий період. Ключовими факторами, які викликають побоювання жителів сьогодні є певні злочини (сімейне насильство, безпека на дорогах, крадіжки) і екологічна безпека.
- У поліції та ДСНС слабо налагоджена співпраця з міською владою; тривалі, продумані та дієві програми з поліпшення безпеки відсутні.
- Поліція і ДСНС мають масу потреб як матеріального характеру, так і в сфері навчання персоналу, що обмежує їх потенціал щодо забезпечення безпеки в місті.
- Населення міста потребує додаткового інформування як про наявні, так і про потенційні загрози. Система оповіщення та інформування поліції та ДСНС повинна бути оновлена.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Поліції та ДСНС потрібно вдосконалювати профілактичну й інформаційну роботу, а саме охоплювати більшу кількість населення, проводити більше заходів, щоб розповідати про наявні загрози, повідомляти контакти, розповідати про безпечну поведінку.
- Поліції та ДСНС необхідні проекти та майданчики для комунікації з владою, ЗМІ та населенням.
- Систему оповіщення необхідно оновити, розробити нові більш ефективні алгоритми й донести їх до людей.
- Необхідні проекти, спрямовані на контроль швидкості на дорогах і боротьбу з водінням у нетверезому стані.
- Необхідні проекти, спрямовані на спільну роботу місцевої влади, громадськості та поліції для роботи з раніше засудженими та наркозалежними.

- Необхідно обмежити продаж алкогольних напоїв після 22:00.
- Є необхідність у проведенні регулярних соціологічних досліджень, спрямованих на вивчення факторів, які турбують жителів Северодонецька, їх очікувань від поліції та ДСНС.
- Необхідно обладнати і відкрити поліцейську станцію в с. Борівське.

